

Hatvan éve született Ladányi Benedek

Az Arad megyei Erdőhegyen 1920. október 20-án született Ladányi Benedek elvtárs. Szülei szegény sorsú emberek. Apja alkalmi munkás, anyja bejárónő, akik 4 gyermeket neveltek nehéz körülmények között, s ez meghatározta indíttatását.

Még gyermek, amikor 13 éves korában pályát kell választania, szabótanoncnak szegődik, hogy munkájával és keresetével ő is segítse nélkülöző családját. Az inasévek után, a fiatal szabósegéd, mint gyári munkás, Afadon kerül kapcsolatba a szervezett munkásmozgalmal. Idősebb osztálytársai felfigyeltek az érdeklődő, sokat olvasó ifjúmunkásra, s egyre gyakoribb találkozásai során a szocializmusról, a forradalmi eszméről beszélnek neki. A munkásélet, a felvilágosító eszmecserék, a kommunisták áldozatkésztsége meghatározó volt gondolkodására, magatartására.

Szegedre 1943-ban jött, s itt rövidesen kapcsolatba került a baloldali szociáldemokratákkal és az illegálisban dolgozó kommunistákkal. Mint szakszervezeti tag, a Ruházati Munkások Szakszervezetében tevékenykedik, gyakori látogatója a Munkásotthonnak, s mint ifjúmunkás, Népszava agitációkban, Vörös Segély gyűjtésekben vesz részt nagy aktivitással. E harc során igyekszik megmagyarázni az ifjúmunkásoknak a háború igazságtalan jellegét és részese annak a küzdelemnek, amely az antifasiszta összefogás megteremtésére irányul.

A német megszállás, 1944. március 19-e után, az egyre fokozódó terror között, amikor a szegedi munkásmozgalmat vezetőinek nagy részét, s más haladó, demokratikus értelmű személyeket letartóztatták és internálták, a harc feltételei nehezebbé váltak. Az itthon maradtok, így az ifjúmunkások is, illegális összejöveteleken tervezik a jövőt, hallgatják a moszkvai rádió adásait, agitációs munkát végeznek a Tahoncotthonban és a Dél-magyarországi Cipőgyárban. Találkozásai a Sárján, majd Ladányi elvtársék Valéria téri lakásán, egyre gyakoribbak lesznek, s felismerik, hogy közel a felszabadulás órája. A forradalmi csoport tagjai fegyvereket, löszereket gyűjtöttek, faszta által üldözötteket rejtettek el, munkaszolgálatosokat szöktettek meg.

A város felszabadulását követően jelentkezett a polgárszolgálatra, illetve ő is segíti a kommunista ifjúsági szervezet legális létrehozását, tagja lesz annak vezetőségének. Jól látja, hogy a kibontakozó népi demokratikus

forradalomban, a munkásosztály, a kommunisták vezetésével az ifjúságnak is részt kell vállalnia. Mint fiatal vezetőt, a kommunista párt tanulni küldi Debrecenbe, pártiskolára, majd egyre nagyobb lehetőségeket kap képességeinek bizonyítására. Így tagja lesz a MADISZ Szeged városi Bizottságának, majd betölti a SZIT városi titkári, illetve ezt követően a MINSZ Szeged városi titkári funkcióit. 1949-ben az MDP Szeged városi Bizottságán dolgozik, s innen kerül fel 1950-ben a Pártközpontba, az Agitációs- és Propaganda Osztályra, ahol közel 5 éven keresztül tevékenykedik.

A pártmunka 1954-ben ismét Szegedre szelődik, s megválasztják a városi pártbizottság első titkárává. E nehéz, sikereken, eredményeken bővelkedő, de ugyanakkor ellentmondásokkal is

terhes években, igyekszik legjobb tudása, következetes meggyőződése alapján végteni munkáját. Az ellenforradalom kitérőesekor Pártfőiskolán van, ám azonnal Szegedre jön, s fegyveres őrszolgálatot teljesít a városi, majd a megyei pártbizottságon, részese lesz a munkás-örökség megalakításának.

1957-ben a Szegedi városi Tanácshoz került, elnökhelyettesi funkciót töltött be, tagja lesz az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának. Munkáját nagy ambícióval, jó kezdeményező és szervező készséggel végezte. Szenvedélyesen vitatkozott várospolitikai kérdésekről, minden érdekelt, ami városunk jövőjével, fejlődésével volt kapcsolatban. A felügyelete alá tartozó szakigazgatási osztályokkal közvetlenül

együttműködött, ugyanakkor jól hasznosította más szakmai, társadalmi szervezetek javaslatait is. Mindezek mellett arra is jutott ideje, hogy a város kulturális kérdéseivel is foglalkozzon, egyike azoknak, akik szorgalmazták a Szegedi Szabadtéri Játékok felújítását.

1962-ben újabb felelősségteljes, nehéz megbízatást kap, a Csongrád megyei tanács ipari osztályának az élére kerül. Jól ismerve a megye iparát, mint osztályvezető, sok energiát fordított a vállalatok átszervezésére, egyszerűsítésére, az iparilag elmaradottabb területek fejlesztésére.

Ezt követően, 1971-től 1975-ig, nyugállományba vonulásáig, a Dél-magyarországi Textil- és Felsőruházati Nagykereskedelmi Vállalat igazgatójaként végezte munkáját.

Ladányi Benedek azok közé tartozott, akik a munkában fáradtságot nem ismerve, önmagukat sem kímélve harcoltak és dolgoztak a szocializmus ügyéért. Széles körű tudását állandóan gyarapítva, újra és újra megújítva önmagát, szolgálta a várost, a megyét, az országot. Tevékenységét pártunk és államunk a Szocialista Hazáért Erdemrend mellett több más kitüntetéssel is elismerte.

Dr. Fehér István

Az MSZMP Szeged városi bizottsága és Szeged megyei városi Tanácsa Ladányi Benedek elvtárs születésének 60. évfordulója alkalmából koszorúzást rendez október 20-án, hétfőn 14 órakor Szegeden, a Belvárosi temetőben.

Emlékezések Bálint Sándorra

Október 20-án, hétfőn este 6 órakor Kiskunfélegyházán, a Kiskun Múzeumban dr. Péter László kandidátus, a Somogyi-könyvtár tudományos főmunkatársa tart előadást a nagy szegedi néprajztudósról, majd dr. Fazekas István múzeumigazgató vezetésével a szakrális emlékek gyűjtéséről és restaurálásáról lesz kerekasztal-beszélgetés, amelyben részt vesz Fekete János, Bács-Kiskun megye egyháziügyi titkára, Laczkó János, a Ka-

tona József Múzeum restaurátora és Sümegi György, a múzeum művészettörténész munkatársa.

Október 23-án, csütörtökön délelőtt 9 órakor a kun-szépművelési művelődési központban rendezendő honismereti tanácskozás keretében ugyancsak Bálint Sándorra emlékeznek. Megnyitót mond Elek Lajos Szolnok megyei egyháziügyi titkár, majd pedig Bálint Sándorról dr. Erdélyi Zsuzsanna, a Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatócsoportjának főmunkatársa tart előadást. Ezután dr. Selmezi László kandidátus, a Damjanich János Múzeum igazgatója, a kunok és a jászok vallás-történeti vonatkozásairól, Havassy Péter levéltáros pedig a Tiszazug vallási és népesedési viszonyairól ad elő-

Madagaszkári expedíció

A Magyar Földrajzi Társaság szegedi osztálya és a városi TIT-szervezet soron következő előadójaként dr. Balázs Dénes geográfus számol be madagaszkári tanulmányjáról. A kutató tavaly izgalmas körülmények között járta be a „Vörös Sziget” nagy részét, ahol a vulkanizmus utójelenségeit, a különféle karszterületeket tanulmányozta. A holnap, hétfőn délután 5 órakor az

Múzeumi hónap,
1980

Néprajzi hét

A múzeumi és emlékléti hónap szegedi rendezvényei hétfőtől a néprajz jegyében telnek. Holnap délután 5 órától a szennai falumúzeumot mutatja be dr. Knézy Judit, a kaposvári múzeum főmunkatársa a Móra Ferenc Múzeum dísztermében. Október 23-án, csütörtökön délután 5 órakor ugyancsak a díszteremben folklórbemutatóra kerül sor, melynek során fellépnek a megye néptáncosportjai, pávakörei, táncos, énekes és hangszeres szőlőstől. Másnap, pénteken délután 5 órakor a Közművelődési Palota kupolagalériájában Csongrád megye népi emlékléti címmel fotódokumentációs kiállítás nyílik.

Írók megbeszélése

Október 20-án kezdődik Moszkvában a szocialista országok írószövetségi vezetőinek értekezlete, amelyen a magyar írók Doboz Imrénének, az Írószövetség elnökének vezetésével küldöttség képviseli. Ismét fontos kérdés szerepel az immár hagyományos tanácskozás napirendjén: mit tehetnek az írók, hogyan léphetnek fel a béke megőrzéséért.

Nyeszterenko Szegeden

Igaz, várni kell rá kilenc hónapot. A hír mégis fölvilágyozó, annál is inkább, mivel az elmúlt évek során macerálta eleget a közvélemény, kritika a szabadtéri játékokat elmaradnak színpadáról a világ élvonalához tartozó művészek, az igazán nagy sztárok. Most viszont csaknem bizonyosra vehető, jövő nyáron, július 18., 24. és 26-án, az Ivan Szuszanyin szegedi dómshinpadon előadásainak címszereplője Jevgenyij Nyeszterenko, a moszkvai Nagyszínház világhírű basszistája lesz.

Az történet ugyanis, hogy az elmúlt napokban a Művelődési Minisztérium megbízásából Moszkvában járt a szegedi játékok küldöttsége. Horváth Mihály igazgató és Vastagh Attila szcenikai vezető, hogy előkészítő tárgyalásokat folytassanak a jövő nyárra tervezett Glinka-opera kivitelezéséről. Az előadások gerincét a Bolsoj művészei alkotják majd, így a szegedi küldöttek találkoztak Vagyim Mikov rendezővel, Mark Ermler karmesterrel, s véglegesítették a szereposztást, miszerint Szuszanyin: Nyeszterenko; Antonida, a lánya: Bella Ruygenko; a lány vőlegénye, Bogdan Szabinyin pedig Vlagyimir Scserbakov. Horváthék természetesen megnézték az orosz nép „Bánk bánjának” nemzeti operájának évadnyitó előadását (a mi hagyományainkhoz hasonlóan Moszkvában is a nemzeti operával, az Ivan Szuszanyinnal indították október 7-én, az új alkotmány ünnepein, a Nagyszínház 205. szezonját), s a szünetben sikerült beszélniük Nyeszterenkóval is...

Pillanatnyilag úgy fest a dolog, az Ivan Szuszanyin szegedi szabadtéri premierre az operaművészet világhírlítésének ígérkezik. A fent említett szovjet művészek partnerének tudniillik a Szlovák Filharmónia ugyancsak különleges nemzetközi klasszist képviselő kórusát szeretnék megnyerni (hogy e minőségben semmi túlzás, a játékok közönsége tavaly nyáron. A végzet hatalmának előadásain meggyőződhetett róla), s a jelekből ítélhetően nem is eredménytelenül. A szabadtéri igazgatója hétfőn már Pozsonyban tárgyal az együttes újabb vendégjátékának előkészítéséről, s itt az is szóba kerül, hogy a szegedi szabadtéri előadásait követően a nem mindennapi szervezéssel összehozott stáb együtt marad: Csehszlovákia híres fűrdőhelyén, Pöstyénben ad „ráadást” az Ivan Szuszanyinból.

N. I.

Bartók-év előtt

A Zeneműkiadó újdonságai

Nemzetközi jelentőségű eseménye lesz zenei életünknek jövőre Bartók Béla születésének századik évfordulója. A centenáriumba intézmények sokasága eleveníti föl a nagy zeneszerző életútját, munkásságát: iskolák, művelődési házak, klubok rendeznek előadásokat, hangversenyeket, a filharmónia koncertprogramjaiban kiemelt szerep jut Bartók remekműveinek. Számos helyen szerveznek vetélkedőket is, a rádió például februárban Bartókról rendez meg közkezdelt játéksorozatát, a Dupla vagy semmit.

Az alkalom természetesen új kiadványokra, a régebbiek új kiadásaira ösztönzi a Zeneműkiadó Vállalatot, mely ismét megjelenteti a komponista életéről, műveiről legfontosabb adalékokkal szolgáló alapműveket. Így kerül boltokba Bónis Ferenc könyve „Bartók Béla élete képekben és dokumentumokban”. Újjalussy József szerkesztésében a Bartók-breviárium, valamint Kroó György Bartók kaulauza. A breviárium 15 éve jelent meg először, azóta igen kiterjedt világszerte, hazánkban is a Bartókkutatás, ez a kiadás bőven merít az újabb feltárt dokumentumokból. Bartók írásai, tanulmányai, levelezése,

Liebmann Béla felvétele

Egykori kép Bartók Béla szegedi látogatásáról, egy hegedűkészítő műhelyében

a kortársak visszaemlékezése és a kritikák révén nyomon kísérheti az olvasó a zeneszerző életútjának alakulását, a tevékenységét döntően befolyásoló élményeket, emberi és művészi kibontakozásának főbb állomásait. Kroó György kaulauza Bartók zenekari, színpadi és kamaraműveivel szolgál útmutatóként, elsősorban a hangverseny-látogató olvasónak. Harminchat fejezete, mely időrendben, részletesen szól a művekről, tudományos igényűvel készült, de a kevésbé szakértők számára is élvezetes.

A legifjabbakhoz szól Bartók kis füzete, a Képeskönyv gyermekeknek, melyet Reich Károly színes illusztráció mellett hanglemez-melléklete tesz igazán élvezetessé: Pásztor Ditta előadásában csendűnek föl a Gyermekeknek zongoraszorozat műnátúrjei. Az évforduló alkalmából két fakszimile kiadás lát napvilágot. Bartók 1902-ben a nagy hírnű hegedűművész, Joachim József unokahúgának, Ará-

nyi Adilának írt alkalmi kompozíciót hegedűre és zongorára, Andante címmel — eredeti kéziratát tizenöt éve sikerült megvásárolnia a Bartók Archivumnak egy londoni árverésen. A másik fakszimile kiadás az 1926-ban Pásztor Dittának ajánlott Zongoraszonáta.

A Bartókkal foglalkozó kiadványok mellett még idén több érdekes könyvvel ismerteti meg az olvasót a Zeneműkiadó. A világszerte ismert hazánkfia, Rózsa Miklós mesél nagy hírnű muzikusokról, hollywoodi filmszínészekről, a Korda fiúvekről, Genne Kellyről, Judy Garlandról és másokról, szellemes stílusban, az Eletek történeteiből című könyvében. Feleleveníti pályájának érdekesebb eseményeit, fontosabb állomásait Tito Gobbi is, századunk operaművészetének kimagasló egyénisége. Az opera barátainak ajánljuk Németh Amadé különleges operakalauzát, az Operaritkaságokat, mely arra a két és félszázad múré hívja fel a figyelmet, melyek valamilyen ok folytán kiszorultak a leggyakrabban játszott repertoárból. Harmadik kiadását éri meg Tótfalusi István 35 népszerű operatörténetét elbeszélő Operamésék című könyve; a kedvelt Libretto-könyvecskék sorában olvashatjuk egybeközött a Simon Boccanegrát, mely a Szegedi Nemzeti Színház soros operabemutatója lesz. Maróthy János Zene és ember című munkájában többek között azt vizsgálja, miként hat a zene a hallgatóra. A könyvnyomtatás rajongóinak szól elsősorban Tardos Péter Rocklexikonja; Koltay Gábor könyve, a Szörényi-Bródy — a Fonográf együttes pedig a népszerű szerzőpáros másfél évtizedes közös munkájának eredményeit, hétköznapijait eleveníti föl.

I. N.

Felsőfokú intézmények felvételi vizsgáira

előkészítő tanfolyamok indulnak Szegeden

a JÓZSEF ATILA TUDOMÁNYEGYETEM,
a JUHÁSZ GYULA TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA,
az ELELMISZERIPARI FŐISKOLA és
a TIT VÁROSI SZERVEZETE

szervezésében azok számára, akik tudomány-, műszaki, közgazdasági, erdőmérnöki és faipari egyetemeken, műszaki, tanárképző, tanító- és óvónőképző, élelmiszeripari (technológiai és élelmiszeripari gépész szak), kereskedelmi és vendéglátóipari, államigazgatási főiskolákon kívánják felvételi vizsgát tenni.

Az előkészítő szakpárosítása: matematika—fizika, matematika—politikai gazdaságtan, magyar irodalom—történelem, magyar nyelv és irodalom—történelem, biológia—kémia, biológia—fizika (elsősorban az orvostudományi egyetemekre jelentkezők részére).

A tanfolyamokra a jelentkezési lapok átvehetőek OKTÓBER 20-TÓL a JATE, Szeged, Dugonics tér 13. szám alatti épületének portáján, amelyeket ugyanott NOVEMBER 12-IG lehet leadni.